

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **J. Z.**, zast. Mgr. Alešem Hanákem, advokátem, se sídlem Jungmannova 204, Roztoky, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2023, č. j. KUJCK 140289/2023, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 3. 2024, č. j. 61 A 7/2024-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Městský úřad Lišov rozhodnutím ze dne 25. 1. 2023, č. j. 0639/23, ve společném územním a stavebním řízení schválil stavební záměr na stavbu rodinného domu. Žalobce brojil proti rozhodnutí stavebního úřadu odvoláním. Žalovaný o odvolání rozhodl rozhodnutím ze dne 15. 12. 2023, č. j. KUJCK 140289/2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] Žalobce podal dne 6. 3. 2024 žalobu proti napadenému rozhodnutí ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“). Krajský soud se nejprve zaměřil na otázku, zda byla žaloba podána včas. Podle informací uvedených na dokladu o doručení napadeného rozhodnutí žalobci (dále jen „dodejka“) byla zásilka obsahující napadené

rozhodnutí pro žalobce připravena k vyzvednutí dne 22. 12. 2023. Deset dní poté nastala fikce doručení (2. 1. 2024). Žalobce mohl podat žalobu proti napadenému rozhodnutí ve lhůtě dvou měsíců od doručení, tedy do 4. 3. 2024. Žalobu však podal až 6. 3. 2024.

[3] Krajský soud výzvou ze dne 14. 3. 2024 informoval žalobce, že žaloba zřejmě byla podána opožděně, a vyžádal si jeho vyjádření. Žalobce uvedl, že podle jeho názoru byla žaloba podána včas. Z oznámení, které našel ve své poštovní schránce, plyne, že si zásilku mohl na poště vyzvednout do 8. 1. 2024. Žalobce nebyl řádně poučen o tom, že pokud si zásilku nevyzvedne ve lhůtě deseti dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, bude napadené rozhodnutí považováno za doručené. Nebyl poučen ani o tom, kdo zásilku odeslal. Ke svému vyjádření žalobce připojil kopii obálky, kterou našel ve své poštovní schránce po neúspěšném pokusu o doručení zásilky. Pochybení doručovacího orgánu nelze vykládat v jeho neprospěch, a proto lhůta pro podání žaloby začala běžet až 9. 1. 2024.

[4] Krajský soud argumentům žalobce nepřisvědčil. Skutečnost, že si žalobce zásilku vyzvedl až 8. 1. 2024, neměla vliv na okamžik doručení, a tedy ani na běh lhůty pro podání žaloby. Ani ručně psaná poznámka na obálce s datem „22. 12. 23/8. 1. 24“ neměla dopad na stanovení okamžiku doručení. Krajský soud odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž dodejka zakládá vyvratitelnou domněnku správnosti údajů na ní uvedených. Žalobcovo tvrzení, že nebyl řádně poučen, nebylo dostatečné k vyvrácení této domněnky. Žalobce nepožádal o určení neplatnosti doručení podle § 24 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Krajský soud dále zdůraznil, že na obálce zásilky byl uveden název odesílatele (žalovaného), což žalobci umožnilo identifikovat obsah zásilky a její význam. Dle § 72 odst. 1 zákona 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), je lhůta pro podání žaloby dvouměsíční, což poskytuje žalobcům dostatek času, aby mohli žalobu včas podat. Pokud žalobce podal žalobu až ke konci této lhůty a proměškal ji, jde tato skutečnost plně k jeho tíži. Krajský soud proto usnesením ze dne 26. 3. 2024, č. j. 61 A 7/2024-30, žalobu odmítl jako opožděnou.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. Uvedl, že krajský soud při posouzení včasnosti žaloby chybně aplikoval fikci doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu. Lhůta pro podání žaloby by měla běžet až ode dne faktického převzetí zásilky.

[6] Stěžovatel namítá, že oznámení o uložení zásilky neobsahovalo poučení o desetidenní úložní době a fikci doručení. Zásilka měla být uložena pouze po dobu 10 dnů a poté vložena do poštovní schránky, k čemuž však nedošlo.

[7] Dále stěžovatel odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména na rozsudek ze dne 25. 8. 2011, č. j. 7 As 53/2011-77. Podle něj nelze považovat písemnost za doručenou fikci, pokud nebyly splněny všechny podmínky doručení, včetně řádného vložení do poštovní schránky po uplynutí úložní doby. Postup doručovacího orgánu byl rovněž v rozporu s Poštovními podmínkami České pošty. Pochybení doručujícího orgánu vylučuje fikci doručení ke dni 2. 1. 2024.

pokračování

[8] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Doručení prostřednictvím fikce představuje formalizovaný způsob doručení, který nebere ohled na to, zda a kdy se účastník řízení s doručovanou písemností fakticky seznámil. Primárním účelem tohoto institutu je předejít jednání účastníka směřujícímu k obstrukci doručovacího procesu a tím k prodlužování řízení. Tento způsob doručení však může být v rozporu s účelem doručování jako takového, jímž je umožnit účastníkovi řízení se s doručovaným dokumentem skutečně seznámit. Z toho důvodu lze doručení fikcí využít pouze za podmínek stanovených zákonem (viz např. rozsudek NSS ze dne 14. 10. 2021, č. j. 9 Azs 132/2021-35).

[12] Stěžovatel uvádí, že s ohledem na pochybení v doručování by měla lhůta dle § 24 odst. 1 správního řádu plynout ode dne, kdy písemnost fakticky převzal, v důsledku čehož by byla žaloba podána včas. Pochybení spatřuje mimo jiné v tom, že doručovací orgán nevložil obálku s napadeným rozhodnutím do schránky bezprostředně po uplynutí desetidenní úložní doby počítané od připravení zásilky k vyzvednutí.

[13] NSS této námitce nepřisvědčil. Je totiž nutné rozlišovat mezi lhůtou pro vyzvednutí zásilky u provozovatele poštovních služeb a úložní dobou, jejímž marným uplynutím dojde k doručení písemnosti fikcí. Tyto doby (lhůty) nejsou vzájemně podmíněné a jejich běh se může lišit.

[14] Stěžovatel svůj závěr o tom, že pro uplatnění fikce doručení podle § 24 odst. 1 správního řádu je nezbytné vložit doručovanou písemnost do schránky adresáta, podpořil odkazem na již zmiňovaný rozsudek NSS č. j. 7 As 53/2011-77. Je pravdou, že judikatura nebyla v této otázce jednotná (srov. např. stěžovatelem citovaný rozsudek a rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2014, č. j. 4 As 158/2014-25). Rozpornost judikatury však byla odstraněna rozsudkem rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2016, č. j. 3 As 241/2014-41, č. 3524/2017 Sb. NSS.

[15] Rozšířený senát v tomto rozsudku vymezil čtyři podmínky, které musí být splněny, aby mohla nastat fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu. Zaprvé musí být zásilka doručována na správnou adresu, zadruhé musí být uložena a připravena k vyzvednutí. Zatřetí je třeba, aby byl adresát vyzván k převzetí zásilky a řádně poučen o právních důsledcích nevyzvednutí zásilky ve lhůtě 10 dnů. Začtvrté je nutné, aby uplynula úložní doba dle § 24 odst. 1 správního řádu, aniž by byla zásilka vyzvednuta. Vložení písemnosti do schránky adresáta není podmínkou pro nastoupení fikce (náhradního) doručení.

[16] K otázce vložení písemnosti do schránky adresáta rozšířený senát konkrétně uvedl, že „na uplatnění fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu nemá vliv skutečnost, zda následně došlo ke vhození uložené písemnosti do schránky adresáta. Tato povinnost má za účel určité zvýšení komfortu adresátů, vzhledem k tomu, že její realizace je vázána na řadu podmínek, nelze při jejím nesplnění dovozovat to, že by doručení fikcí nenastalo.“ (viz též rozsudek NSS ze dne 30. 3. 2017, č. j. 5 As 291/2016-34).

[17] Na rozsudek rozšířeného senátu navazuje dnes již ustálená judikatura (viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 8. 2019, č. j. 3 As 220/2019-54, nebo ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 As 337/2016-35). Podle rozsudku NSS ze dne 14. 11. 2018, č. j. 6 As 254/2018-17, „pokud již došlo k fikci doručení, nelze s pozdějším vyzvednutím zásilky spojovat účinky doručení. Pozdější faktické převzetí rozhodnutí nemá na právní účinky doručení již žádný vliv. [...] Dny, během nichž je písemnost uložena u České pošty nad rámec zákonné lhůty podle ustanovení § 24 odst. 1 s. ř., nezpůsobují nezákonnost či neúčinnost takového doručování.“

[18] Závěry rozšířeného senátu NSS a navazující judikatury jsou plně aplikovatelné také v posuzované věci. Je pravdou, že doručovací orgán měl po uplynutí desetidenní úložní doby vhodit písemnost stěžovateli do schránky tak, jak to po něm požadoval žalovaný. Skutečnost, že tak neučinil bez prodlení, však nemá vliv na určení okamžiku nastoupení fikce doručení. Jelikož stěžovatel převzal písemnost osobně několik dní po skončení desetidenní úložní doby, nebylo již možné, aby ji doručovací orgán vložil do jeho schránky. To, že byla zásilka uložena na poště o několik dní déle (až do chvíle, kdy ji stěžovatel převzal), nemá žádný vliv na určení dne jejího doručení. I kdyby si stěžovatel doručovanou písemnost nevyzvedl a doručovací orgán ji vložil do jeho schránky až několik dní po uplynutí desetidenní lhůty, nevedl by tento postup k nezákonnosti nebo neúčinnosti doručení fikcí.

[19] NSS uzavírá, že skutečnost, že doručovací orgán nevhodil písemnost obsahující napadené rozhodnutí do schránky stěžovatele ihned po skončení úložní doby v délce dle § 24 odst. 1 správního řádu, neměla vliv na okamžik doručení napadeného rozhodnutí.

[20] Stěžovatel dále namítá, že nebyl poučen o tom, že pokud si nevyzvedne písemnost ve lhůtě deseti dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, bude tato písemnost považována za doručenou posledním dnem uvedené lhůty.

[21] NSS ověřil, že se ve správním spisu nachází dodejka, na které je řádně identifikováno napadené rozhodnutí číslem jednacím a označení odesílatele (žalovaného). Z tohoto dokladu se dále jednoznačně podává, že předmětná písemnost byla adresována stěžovateli, že dne 22. 12. 2023 byla zásilka připravena k vyzvednutí (z důvodu nezastižení adresáta) a že stěžovateli byla zanechána výzva k vyzvednutí zásilky s poučením o následcích jejího nevyzvednutí. Dále je na ní potvrzeno převzetí stěžovatelem dne 8. 1. 2024. Pod těmito informacemi se na dodejce nachází jméno, příjmení a podpis doručovatele a otisk razítka pošty s datem 8. 1. 2024. Uvedené informace jsou v rozporu s tvrzením stěžovatele, který odmítá, že byl řádně poučen podle § 23 odst. 5 správního řádu.

pokračování

[22] Údaje vyplněné na dokladu o doručení písemnosti jistě může stěžovatel rozporovat, musí tak ale učinit kvalifikovaným způsobem. Jinými slovy, pokud chce údaje na dodejce zpochybnit, musí nejprve sám unést břemeno tvrzení a předložit taková skutková tvrzení, která vytvářejí věrohodnou verzi reality, podle níž údaje nemohou skutečnosti odpovídat. Dodejka jako důkazní prostředek má určitou důkazní váhu a pro její zpochybnění je nezbytné, aby byla přdestřena jiná věrohodná skutková verze reality, která by byla způsobilá zpochybnit údaje v ní uvedené. Musí tedy existovat reálné objektivní pochybnosti o tom, že stěžovatel nebyl řádně poučen o důsledcích nevyzvednutí doručované písemnosti (viz rozsudky NSS ze dne 2. 6. 2022, č. j. 2 As 109/2020-21, ze dne 7. 1. 2021, č. j. 8 As 92/2020-36, nebo ze dne 14. 7. 2017, č. j. 5 As 242/2016-27). Tyto objektivní pochybnosti však NSS v posuzované věci neshledal. Stěžovatel například netvrdil, že by na tomto místě docházelo k problémům s doručováním. Na kopii obálky, kterou soudu předložil, je chlopeň obsahující poučení odtržena (viz rozsudky NSS ze dne 16. 2. 2017, č. j. 9 As 103/2016-35, ze dne 22. 11. 2019, č. j. 3 As 205/2018-21, a ze dne 21. 9. 2021, č. j. 10 As 423/2019-82). Netvrdil ani, že by podal provozovateli poštovních služeb stížnost na způsob doručování zásilky. Pouhé tvrzení, že stěžovatel nebyl řádně poučen, bez přistoupení dalších tvrzení nepostačí pro závažné zpochybnění údajů uvedených na dodejce.

[23] NSS na tomto místě zdůrazňuje, že je třeba rozlišovat mezi poučením o fikci doručení a informací pošty o době, po kterou je zásilka připravena k vyzvednutí v provozovně. Poučení o fikci doručení je uvedeno na příslušné části (chlopni) obálky, kterou doručovatel zanechává v domovní schránce při nezastižení adresáta, a provedení tohoto úkonu potvrzuje zaškrtnutím příslušné kolonky na dodejce. Pokud stěžovatel argumentuje tím, že oznámení o uložení zásilky obsahovalo údaj, že si doručovanou písemnost může vyzvednout do 8. 1. 2024, jednalo se o druhý z těchto typů poučení, který nemá žádný vliv na nastoupení účinků fikce doručení (viz rozsudek NSS č. j. 10 As 423/2019-82).

[24] Stěžovatel dále namítá, že postup doručovacího orgánu byl v rozporu s Poštovními podmínkami České pošty, s. p. - Základní poštovní služby (dostupné na www.ceskaposta.cz/ke-stazeni/postovni-podminky), podle nichž činí standardní úložní doba zásilky na příslušné poště 15 dní. Z této lhůty stěžovatel vycházel při stanovení data doručení napadeného rozhodnutí.

[25] Jak již bylo uvedeno výše, lhůtu pro vyzvednutí zásilky nelze zaměňovat s okamžikem, od kterého se odvíjí fikce doručení. Stěžovatel jistě mohl vycházet z Poštovních podmínek České pošty týkajících se možnosti vyzvednutí zásilky v obvyklé patnáctidenní lhůtě. Tato lhůta (resp. datum 8. 1. 2024) byla uvedena i v oznámení o uložení zásilky. Lhůta pro vyzvednutí písemnosti však nemá vliv na určení data doručení napadeného rozhodnutí.

[26] Krajský soud proto dospěl ke správnému závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 2. 1. 2024 marným uplynutím úložní doby dle § 24 odst. 1 správního řádu. Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. byl posledním dnem pro podání žaloby 4. 3. 2024

(poslední den lhůty připadl na sobotu). Proto byla žaloba stěžovatele, kterou podal dne 6. 3. 2024, opožděná.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[28] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, avšak nevznikly mu žádné náklady nad rámec úřední činnosti, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. listopadu 2024

Tomáš Kocourek
předseda senátu